

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра музичного мистецтва та звукорежисури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Акторське амплуа та аналіз репертуару

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

02 «Культура і мистецтво»
025 «Музичне мистецтво»
Музичне мистецтво
перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
старший викладач кафедри музичного мистецтва та звукорежисури Архіпова Наталя Євгеніївна	098-55-12-182	arkhipovanatalia@yahoo.com

Акторське амплуа та аналіз репертуару – вибіркова дисципліна професійної підготовки, що допомагає вивчення історичних умов та етапів розвитку театрального виконавського мистецтва через призму історичної трансформації акторської діяльності та виконавський аналіз окремих персонажів з відомих творів у жанрі «мюзикл», а також дає розуміння шляхів професійної самореалізації з урахуванням наявного комплексу фізіологічних особливостей, зовнішніх даних, набутих знань, умінь та навичок.

Мета дисципліни «Акторське амплуа та аналіз репертуару» – вивчення сценічних амплуа, історії їх виникнення та трансформації у контексті розвитку історії театрального та естрадного виконавського мистецтва, а також художньо-виконавський аналіз окремих персонажів з всесвітньо відомих музично-театральних постанов.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Акторське амплуа та аналіз репертуару» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

Навчальна дисципліна «Акторське амплуа та аналіз репертуару» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Знання основних історичних періодів становлення естрадного та театрального мистецтва.
2. Знання основних видів сценічних амплуа у різні історичні періоди.
3. Розуміння складових персонажу та його системи існування.
4. Репертуарного переліку відомих світових музичних театрів.

Уміння:

5. Орієнтуватися у переліку видатних виконавців минулого та сучасності, а також персонажів відомих репертуарних вистав.
6. Визначити власне амплуа.
7. Визначити шляхи варіювання та змінення персонажу у залежності від художнього задуму.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
8	240	56	56	128	IV	VII - VIII	Вибіркова професійна

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	разом	у тому числі		
л		п	с.р.	
Змістовий модуль 1. Лекційно-практичний. IV курс, VII семестр				
Тема 1. Історичні умови виникнення акторських амплуа у процесі розвитку сценічних жанрів	18	4	4	10
Тема 2. Давньогрецький і давньоримський театр та його система персонажів	18	4	4	10
Тема 3. Система амплуа у східних країнах та Індії.	10	2	2	6
Тема 4. Система амплуа в Європі у період Нової історії	24	6	6	12
Тема 5. Формування системи амплуа у театральному мистецтві США	18	4	4	10
Тема 6. В.Мейерхольд та його таблиця амплуа	10	2	2	6
Тема 7. Система амплуа у сучасних сценічних жанрах та кіно	22	6	6	10
Залік				
Всього	120	28	28	64
Змістовий модуль 2. Лекційно-практичний. VIII семестр				
Тема 8. Склад персонажу та його система існування	18	4	4	10
Тема 9. Місце персонажу у драматургії твору	10	2	2	6
Тема 10. Актантна модель	12	4	4	6
Тема 11. Сучасне амплуа та його взаємозв'язок з типом голосу та технікою співу.	18	4	4	10
Тема 12. Акторське амплуа у сучасному музичному театрі	24	6	6	12
Тема 13. Сценічне амплуа естрадного виконавця	18	4	4	10
Тема 14. Імідж медійного персонажу	18	4	4	10
Залік				
Всього	120	28	28	64
Разом:	240	56	56	128

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують методичний матеріал, теми та питання курсу, основну та додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання. Практичні навички опрацьовуються за допомогою конспектів лекцій та рекомендованої літератури. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення конспектів, рефератів, завдань, тощо, здобувачі отримують користуючись музичним обладнанням у класах для демонстрації виконаних завдань, та бібліотекою (у тому числі електронними ресурсами).

6. ЗАВДАННЯ ДО ЛЕКЦІЙНО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ Теми занять за змістовим модулем №1 (VII семестр)

№	Назва теми	Кількість годин
1	Історичні умови виникнення акторських амплуа у процесі розвитку сценічних жанрів. Поняття амплуа, його виникнення та історичні етапи розвитку.	8
2	Давньогрецький і давньоримський театр та його система персонажів. Зміст основних етапів становлення, розбір системи акторських амплуа які існували у даному історичному періоді.	8
3	Система амплуа у східних країнах та Індії. Розбір систем акторських амплуа у класичних театрах Китаю, Японії та Індії. Розбір таблиць з описанням характеристик персонажів.	4
4	Система амплуа в Європі у період Нової історії. Знайомство з театром ренесансу, комедією Дель Арте, золотим віком іспанської драми, музичним театром Італії та Франції, Англійським театром, та ін.	12
5	Формування системи амплуа у театральному мистецтві США. Театр у США. Історичні витоки та умови формування жанру Мюзикл, його різновиди.	8
6	В.Мейєрхольд та його таблиця амплуа. Розбір таблиць з описанням характеристик персонажів.	4
7	Система амплуа у сучасних сценічних жанрах та кіно. Огляд сучасних сценічних жанрів. Амплуа акторів у шоу-програмах, кіноіндустрії; трансформація образів та персонажів на потребу сучасності.	12

Теми лекційно-практичних занять за змістовим модулем №2 (VIII семестр)

8	Склад персонажу та його система існування. Розбір методів теоретичного аналізу персонажів	8
9	Місце персонажу у драматургії твору. Взаємозв'язок акторського амплуа та драматургії твору.	4
10	Актантна модель. Персонаж як актант. Система А.Юберсфельда та П.Паві.	8
11	Сучасне амплуа та його взаємозв'язок з типом голосу та технікою співу. Класифікація голосів та відповідність їх типу до амплуа.	8
12	Акторське амплуа у сучасному музичному театрі. Класифікація голосів у жанрі мюзикл та його різновидів; техніка белт, леджинг, мелодекламаційні прийоми та їх відповідність до амплуа акторів.	12
13	Сценічне амплуа естрадного виконавця. Складові іміджу та сценічної виразності естрадного виконавця.	8
14	Імідж медійного персонажу. Ознаки медійного персонажу. Компоненти іміджу медіаперсон.	8

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Акторське амплуа та аналіз репертуару» включені наступні завдання:

1. Знайомство з навчальними ресурсами відповідно зазначених у програмі тем (включаючи перегляд та вивчення певної кількості рекомендованих відеоматеріалів та ілюстрацій персонажів).
2. Опрацювання та доповнення лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Опрацювання додаткової літератури та підготовка усних доповідей.
5. Підготовка та виконання практичних робіт з музично-художнього аналізу заданих персонажів.
6. Вивчення переліку видатних виконавців, відомих вистав та їх персонажів.
7. Складання репертуарного списку та плейлистів за заданими характеристиками.

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: відвідування лекцій, активності на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань; підготовки доповідей.	60%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення заліку.	40%

Методи діагностики знань (контролю)	усне опитування, усне пояснення, індивідуальне опитування; виконання практичних завдань, залік

Питання до заліку

1. Що таке амплуа - визначення поняття.
2. Поясніть різницю понять: амплуа-персонаж- роль.
3. Основні історичні періоди трансформації сценічного амплуа.
4. Давньогрецький театр, театр елліністичної епохи та притаманні їм типи персонажів.
5. Давньоримський театр.
6. Основні жанри театру епохи Римської імперії.
7. Система амплуа у Індійському класичному театрі.
8. Особливості побудови системи амплуа у Китайському традиційному театрі.
9. Японський традиційний театр та його система амплуа.
10. Спільність художньо-театральних культур країн Південно-Східної Азії.
11. Особливості театральної трупи Англійського театру у часи Єлизавети I.
12. Італійський театр. Ренесансний театр Італії. Комедія дель арте.
13. Система амплуа в Європі у період Нової історії.

14. Театр Північно-американських сполучених штатів.
15. Противники системи амплуа у ХХ столітті: назвіть прізвища та причини.
16. Таблиця амплуа В.Мейерхольда.
17. Актантна модель та історія її створення.
18. Значення амплуа для будови драми.
19. Сучасна європейська система амплуа.
20. Надайте перелік ознак медійної персони та необхідні компоненти іміджу.
21. Типи співочих жіночих голосів та їх взаємозв'язок з амплуа персонажів у музичному театрі.
22. Типи співочих чоловічих голосів та їх взаємозв'язок з амплуа персонажів у музичному театрі.
23. Назвіть техніки співу, які безпосередньо пов'язані з акторським амплуа у жанрі "мюзикл".
24. Надайте перелік компонентів сценічної майстерності естрадного виконавця (вокаліста).
25. Запропонуйте перелік персонажів із заданою характеристикою.
26. Запропонуйте перелік вистав із заданою характеристикою.
27. Запропонуйте перелік класичних мюзиклів.
28. Запропонуйте перелік сучасних мюзиклів.
29. Запропонуйте перелік естрадних виконавців за заданими критеріями.
30. Запропонуйте перелік ролей з музичних вистав за заданим типом голосу.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЗАЛІКУ

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на лекційних та практичних заняттях			
1.1. Відвідування лекцій та активність на практичних заняттях	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка засвоєного матеріалу, тощо	20
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

1.3. Підготовка індивідуальних практичних завдань за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення та аналіз матеріалів виконаних завдань	20
Разом балів за поточний контроль			60
Підсумковий контроль залік			40
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував практичні завдання за заданою тематикою, проявляє активність і творчий підхід у навчанні;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, понять, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, має виконані практичні завдання, демонструє навички за заданою тематикою, проявляє активність і творчий підхід у навчанні;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного та практичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних понять, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних практичних завдань, та активність у навчанні;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних практичних завдань;
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює інтуїтивно, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, здатний частково демонструвати професійні навички, має частково виконані практичні завдання до самостійної роботи;
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	FX		
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гайдабура В. М. Театр, захований в архівах: Сценічне мистецтво в Україні періоду німецько-фашистської окупації (1941–1944): Історія. Політика. Документи. Ідеї. Художні реалії. Людські долі. Київ : Мистецтво, 1998. 221 с.
2. Дрожжина Н. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика. Харків : Естет Принт, 2019. 336 с (Електр.варіант)
3. Оскар Г. Броккет, Франклін Г. Гільді. Історія театру (10-те видання) / Пер. з англійської: Тетяна Дитина, Назар Козак, Ганна Лелів,, Галина Шашків. Львів : Літопис, 2014. 730 с.
4. Откидач В. М. Естрадний спів і шоу-бізнес. Вінниця : Нова книга, 2013. 367 с. (Електр.варіант)
5. Паві П. Словник театру. Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 640 с.
6. Старовинний український театр : Моногр. / Л. А. Софронова; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2004. 336 с.
7. Эжи Гротовський. Театр, ритуар, перформер. Львів, 2008.
8. Collier, James Lincoln The Making of Jazz: A Comprehensive History, Dell Publishing; 3rd Printing edition (August 15, 1979) eng., ISBN-10:0385286686, 543 p.

Допоміжна

1. Бурназова В.В. Виконавська самостійність у системі формування професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва. *Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців мистецьких дисциплін як фактор їх професійної самореалізації* : колективна монографія / Мартиненко О. В. та ін. ; за ред. А. І. Омельченко. Мелітополь : Видавець ПП Скребейко П. В., 2019. 361 с. С. 72-87.
2. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України; ред кол.: В.Сидоренко (голова) та ін. Київ : Інтертехнологія, 2006.
3. Гринишина М. Театральна культура рубежу ХІХ–ХХ століть: реалізм, дискурс. Київ : Фенікс, 2013. 343 с.

Рекомендований список (орієнтовний) для перегляду /ознайомлення

1. Співаючи під дощем / *Singin' in the rain* (1952)
- 2.
3. Вестсайдська історія / *West Side Story* (1961)
4. Чарівник країни Оз / *The Wizard of Oz* (1939)
5. Звуки музики / *The Sound of Music* (1965)
6. Кабаре / *Cabaret* (1972)
7. Мэрі Поппінс / *Mary Poppins* (1964)
8. Зірка народилась / *A Star Is Born* (1954)
9. Моя чудова леді / *My Fair Lady* (1964)
10. Американець у Парижі / *An American in Paris* (1951)
11. Зустрінь мене у Сент-Луїс / *Meet Me in St. Louis* (1944)
12. Король та я / *The King and I* (1956)
13. Чикаго / *Chicago* (2002)
14. 42-га вулиця / *42nd Street* (1933)
15. Весь цей джаз / *All That Jazz* (1979)
16. Циліндр / *Top Hat* (1935)
17. Смішне дівчисько / *Funny Girl* (1968)
18. Театральний фургон / *The Band Wagon* (1953)
19. Янки Дудл Денді / *Yankee Doodle Dandy* (1942)
20. Звільнення у місто / *On the Town* (1949)
21. Бриолін / *Grease* (1978)
22. Сім наречених для сімох братів / *Seven Brides for Seven Brothers* (1954)
23. Красуня та Чудовисько / *Beauty and the Beast* (1991)
24. Хлопці та Ляльки / *Guys and Dolls* (1955)
25. Плавучий театр / *Show Boat* (1936)
26. Мулен Руж! / *Moulin Rouge!* (2001)
27. Хелло, Доллі! / *Hello, Dolly!* (1969)
28. Усі кажуть, що люблю тебе / *Everyone Says I Love You* (1996)
29. Привід опери / *The Phantom of the Opera*, (2004)
30. Найвеличніший шоумен / *The Greatest Showman*, 2017
31. Джентльмени обирають білявок / *Gentlemen Prefer Blondes*, (1953)
32. Бурлеск / *Burlesque*, (2010)
33. Мамма МІА! / *Mamma Mia!*, (2008)
34. Лак для волосся / *Hairspray*, (2007)
35. Нью-Йорк, Нью-Йорк! / *New York, New York* (1977)
36. Час свінгу / *Swing Time* (1936)
37. Шербурські парасольки / *Les Parapluies de Cherbourg* (1964)
38. Нотр-Дам де Парі / *Notre-Dame de Paris* (1998)
39. Джекилл и Хайд / *Jekyll & Hyde* (1997)
40. Такі, як ми / *The Likes of Us* (1965)
41. Ісус Христос — суперзірка / *Jesus Christ Superstar*; (1970)
42. Дживс / *Jeeves*; (1975)
43. Евіта / *Evita*; (1976)
44. Розкажи мені у Неділю / *Tell Me On a Sunday*; (1979)
45. Кішки / *Cats* (1981)
46. Пісня та танець / *Song & Dance*; (1982)
47. Зірковий експрес / *Starlight Express*; (1984)
48. Бульвар Сансет / *Sunset Boulevard*; (1993)